

1. Õine vööras

Kuuvalgus kumas kiikhobuse silmas ja ka hiire silmas, kui Tolly selle padja alt vaatamiseks välja võttis. Kell tiksus, ja vaikuses arvas poiss kuulvat pisikesi paljaid jalgu jooksmas üle põrand, siis naerukihinat, sosistamist ja mingit krabinat, justkui sirvitaks suure raamatu lehti.

Lucy M. Boston, *The Children of Green Knowe*

Tol ööl sadas vihma, peenikest, sosistavat vihma. Veel hulk aastaid hiljem pruukis Meggie'l vaid silmad sulgeda ja juba ta kuuliski, kuidas too vihm otsekui tillukeste sõrmedega vastu aknaruutu kõbistas. Kuskil pimeduses haukus koer ja Meggie'l ei tulnud und, nii tihti kui ta ka küljelt küljele pööras.

Padja all oli raamat, mida ta oli lugenud. Raamat surus kaanega vastu tüdruku kõrva, nagu tahaks teda uuesti oma trüki-kirjaliste lehtede vahele meelitada. „No kindlasti väga mugav, säherdune kõva kandiline asi pea all,“ oli isa esimest korda Meggie padja alt raamatut leides öelnud. „Mööna, et ta sosistab öösiti oma lugusid sulle kõrva.“ – „Mõnikord küll!“ oli Meggie vastanud. „Aga seda kuulevad ainult lapsed.“ Selle eest oli Mo teda ninast näpistanud. Mo. Meggie polnud oma isa kunagi teisiti nimetanud.

Tol ööl – millega nii palju algas ja nõnda palju jäädavalt muutus – oli Meggie padja all üks tema lemmikraamatutest, ja

kui vihm tal uinuda ei lasknud, upitas ta end istukile, hõõrus une silmist ja tõmbas raamatu padja alt välja. Lehed krabisesid paljutootavalt, kui ta raamatu avas. Meggie meelest kõlas see esimene sosin iga raamatu juures pisut isemoodi, sõltuvalt sellest, kas ta juba teadis, millest raamat pajatab, või ei. Aga kõigepealt oli tarvis valgust. Öökapi sahtlis oli peidus toos tikke. Mo oli tal korduvalt keelanud öösel küünlaid põletada. Mo ei armastanud tuld. „Tuli õgib raamatuid,“ ütles ta alati, aga Meggie oli lõpude lõpuks juba kaksteist aastat vana ja sai paaril küünlaleegil silma peal hoitud küll. Meggie’le meeldis küünlavalgel lugeda. Aknalauaülal seisis kolm väliküünalt ja kolm küünlajalga. Ta hoidis põlevat tikku parajasti tahi juures, kui kuulis väljas samme. Ehmunult puhus ta tiku ära – kui selgelt see tal veel aastaid hiljem meeles oli! –, põlvitas vihmamärja akna ette ja vaatas välja. Ja siis nägi teda.

Pimedus oli vihmast ähmane ning võõras oli vaevu midagi enam kui vari. Meggie’le paistis heleda laiguna ainult nägu. Võõra juuksed kleepusid märjale laubale. Ta nõretas vihmast, aga ei teinud sellest välja. Ta seisis liikumatult, kätega enda ümbert kinni hoides, nagu tahaks vähemalt sel kombel veidi sooja saada. Nõnda vahtis ta ainiti Meggie maja.

Pean Mo üles ajama! mõtles Meggie. Aga ta jäi südame põksudes paigale ja põrnitses edasi õhe, nagu oleks võõras oma liikumatusega tedagi nakatanud. Äkki pööras mees pead ja Meggie’le tundus, nagu vaataks võõras talle otse silma. Tüdruk libistas end nii kähku voodist välja, et avatud raamat põrandale kukkus, ning jooksis paljajalu toast välja, pimedasse vahekäiku. Vanas majas oli jahe, ehkki oli juba mai lõpp.

Mo toas põles veel lamp. Isa oli sageli hiliste tundideni üleval ja luges. Raamatukire oli Meggie temalt pärinud. Kui tüdruk pärast mõnd halba unenägu tema juurde pages, ei olnud paremat uinutajat kui Mo rahulik hingamine tema kõrval ja lehekülgede

pööramine. Miski ei peletanud halbu unenägusid kiiremini kui raamatulehtede krabin.

Aga inimkogu maja ees polnud unenägu.

Raamat, mida Mo sel ööl luges, oli kahvatusinises linases köites. Ka seda mäletas Meggie hiljem. Millised tähtsusetud seigad küll mällu jäävad!

„Mo, õues seisab keegi!”

Isa tõstis pea ja vaatas talle hajameelselt otsa – nagu alati, kui tüdruk ta lugemise katkestas. Iga kord võttis mõne hetke aega, enne kui Mo leidis tagasitee teisest maailmast, kirjatähtede labürindist.

„Seal seisab keegi? Oled sa kindel?”

„Jah. Ta põrnitseb meie maja.”

Mo pani raamatu käest. „Mida sa enne magamajäämist lugesid? Oli see „Doktor Jekyll ja mister Hyde”?”

Meggie kortsutas kulmu. „Palun, Mo! Tule ja vaata!”

Mo ei uskunud Meggie't, aga järgnes talle. Meggie tiris teda nõnda kärsitult edasi, et Mo lõi koridoris varbad vastu üht raamatuvirna ära. Mille vastu siis veel! Kõikjal nende majas kõrgusid raamatuvirnad. Raamatud ei täitnud üksnes riuleid nagu teistel inimestel, ei, nende juures olid need virnadena laudade all, toolidel, toanurkades. Neid leidis köögis ja kempsus, televiisori peal ja riidekapis – väikesed virnad, kõrged virnad pakse, õhuke si, vanu, uusi... raamatuid. Nad tervitasid Meggie't hommikusöögilaual kutsuvalt avali lehekülgedega, peletasid hallidel päevadel igavust – ja mõnikord komistati nende otsa.

„Ta lihtsalt muudkui seisab!” sosistas Meggie Mo'd oma tuppa sikutades.

„Kas tal on karvane nägu? Siis on ta äkki libahunt.”

„Jäta järele!” Meggie vaatas isale rangelt otsa, ehkki tolle naljatlemine peletas ta hirmud. Ta peaaegu ei uskunud enam ka

ise inimkujusse vihmas... kuni põlvitas jälle oma akna all. „Seal! Kas näed teda?” sosistas ta.

Mo vaatas välja läbi ikka veel mööda aknaklaasi nõrguvate vihmanirede, aga ei öelnud midagi.

„Sa oled ju lubanud, et meie juurde ei tule ealeski murdvargaid, sest pole midagi varastada,” sosistas Meggie.

„See pole murdvaras,” vastas Mo, aga kui ta siis aknast eemaldus, oli ta näoilme nõnda tõsine, et Meggie süda hakkas ainult veel kiiremini põksuma. „Mine magama, Meggie,” ütles isa. „Külla tuldi minule.”

Ja siis ta oligi juba toast läinud – enne kui Meggie jõudis temalt küsida, mis imelik külaline see küll olema peaks, kes keset ööd välja ilmub. Rahutuna jooksis tüdruk isale järele; vahekojas kuulis ta, kuidas Mo välisukse keti lahti võttis, ja esikusse jõudes nägi ta isa avatud ukse seismas.

Tume ja niiske öö tungis sisse ning vihmasabin kostis ähvardavalt valjusti.

„Tolmusõrm!” hüüdis Mo pimedusse. „Sina oled või?”

Tolmusõrm? Mis nimi see veel oli? Meggie ei suutnud meenutada, et ta oleks seda varem kuulnud, ja sellegipoolest tundus nimi tuttavana nagu kaugel mälestus, mis ei tahtnud selgeid piirjooni võtta.

Esialgu valitses väljas vaikus. Üksnes vihm sabises ja sosistas, nagu oleks ta äkki kõnelema õppinud. Kuid siis lähenesid majale sammud ja pimedusest ilmus välja õuel seisnud mees. Võõra pikk vihmast nõretav mantel kleepus ta sääрте külge, ja kui ta uksest paiskuvasse valgusvihku astus, arvas Meggie sekundi murdosa vältel nägevat mehe õla kohal väikest karvast peanuppu, mis nuhutades seljakotist välja kerkis ja siis jälle kähku sinnasamasse kadus.

Tolmusõrm äigas varrukaga üle märja näo ja sirutas Mo'le käe.

„Kuidas elad, Võlukeel?” küsis ta. „Pole kaua näinud.”

Mo võttis pakutud terekäe kõhklevalt vastu. „Väga kaua,” ütles ta ja vaatas seejuures külalisest mööda, justkui oodates, et näeb tema taga veel teistki inimkogu ööpimedusest välja ilmus. „Astu sisse, külmud muidu veel kringliks. Meggie ütleb, et seisad juba hea tüki aega siin väljas.”

„Meggie? Ah jaa, muidugi.” Tolmusõrm laskis Mo’l ennast mājja tõmmata. Ta silmitses Meggie’t nii põhjalikult, et too ei teadnud, kuhu kohmetusest silmi panna. Lõpuks põrnitses ta lihtsalt vastu.

„Ta on suureks kasvanud.”

„Sa mäletad teda?”

„Muidugi.”

Meggie märkas, et Mo keeras ukse kaks korda lukku.

„Kui vana ta nüüd on?” Tolmusõrm naeratas Meggie’le. See oli kummaline naeratus. Meggie ei osanud otsustada, kas see oli pilkav, üleolev või lihtsalt kohmetu. Ta ei naeratanud vastu.

„Kaksteist,” vastas Mo.

„Kaksteist? Armas aeg.” Tolmusõrm lükkas tilkuva juuksealgu laubalt kõrvale. Juuksed ulatusid tal peaaegu õlgadeni. Meggie mõistatas endamisi, mis värvi need küll kuivalt võiksid olla. Habemetüügas kitsahuulelise suu ümber oli punakas nagu karv tollel hulkurkassil, kelle jaoks Meggie mõnikord kausikese piima ukse taha pani. Tüügas jätkus põskedel, hõre nagu noore mehe esimene habe. Arme see varjata ei suutnud, kolme pikka kahvatut armi. Neist jäi mulje, nagu oleks Tolmusõrme nägu kord purunenud ja siis uuesti kokku pandud.

„Kaksteist aastat vana,” kordas ta. „No muidugi. Tookord oli ta... kolmene, üks ole?”

Mo noogutas. „Tule, ma annan sulle midagi kuiva selga.” Ta tiris külalise kaasa, kannatamatult, nagu oleks tal korraga rutt teda Meggie eest peita. „Ja sina,” ütles ta tütrele üle õla, „sina

lähed magama.” Siis tõmbas ta töötoa ukse pikema jututa enda järel kinni.

Meggie seisis esikus ja hõõrus külmetavaid jalgu üksteise vastu. Sina lähed magama. Mõnikord viskas Mo ta voodisse nagu jahukoti, kui taas kord oli hilja peale jäädud. Mõnikord ajas Mo teda pärast õhtusööki mööda maja taga, kuni Meggie naerust hingetuna oma tuppä pages. Ja mõnikord oli Mo nii väsinud, et heitis diivanile pikali ja Meggie tegi talle tassi kohvi, enne kui magama läks. Aga ealeski varem polnud Mo teda nõnda voodisse kamandanud nagu äsja.

Meggie südamesse hiilis hirmust kleepjas aimdus: et koos selle võõraga, kelle nimi kõlas nii kummaliselt ja ometi tuttavlikult, oli tema ellu lipsanud midagi ähvardavat. Ja ta soovis – ägedusega, mis teda ennastki ehmatas –, et ta poleks Mo’d kutsunud ning etTolmusõrm oleks jäänud õuele, kuni vihm ta minema uhub.

Tüdruk võpatas, kui töötoa uks veel kord avanes.

„Sa oled ikka veel siin,” ütles Mo. „Mine voodisse, Meggie. Jalamaid.” Tal oli see väike korts ninajuurel, mis ilmus ainult siis, kui miski talle tõsist muret tegi, ja ta vaatas Meggie’st läbi, otsekui viibiks mõtetega kuskil hoopis mujal. Aimdus Meggie südames kasvas ja sirutas musti tiibu.

„Saada ta minema, Mo!” ütles ta, kui isa teda tema toa poole lükkas. „Palun! Saada ta minema. Ma ei salli teda.”

Mo nõjatus Meggie toa uksepiidale. „Kui sa homme ärkad, on ta läinud. Ausõna.”

„Ausõna? Ilma tempudeta?” Meggie vaatas talle sügavalt silma. Tüdruk sai alati aru, kui isa luiskas – ükskõik kui väga too ka püüdis seda varjata.

„Ilma tempudeta,” ütles Mo ja hoidis tõenduseks mõlemat kätt üleval.

Siis sulges ta enda järel ukse, ehkki teadis, et see Meggie’le

ei meeldinud. Meggie surus kõrva kuulatades vastu ust. Kostis toidunõude klõbinat. Nojah, punahabemele anti soojenduseks tass teed. Loodetavasti jääb ta kopsupõletikku, mõtles Meggie. Ega ta pea selle kätte küll just ära surema nagu inglise keele õpetaja ema. Meggie kuulis, kuidas kann köögis vilistas ja Mo kandikutäie klõbisevate nõudega töötuppa naasis.

Kui Mo oli ukse sulgenud, ootas Meggie igaks juhuks veel mõne hetke, ehkki see nõudis temalt üsna suurt pingutust. Siis hiilis ta jälle tagasi vahekäiku.

Mo töötoa uksele rippus silt, kitsas plekist silt. Sellel seisvad sõnad olid Meggie'l peas. Nende vanamoodsate nukiliste tähtede abil oli ta viieaastasena lugemist harjutanud:

*Paljusid raamatuid tuleb mekkida,
paljusid neelatakse
ning ainult väheseid mälutakse
ja seeditakse täielikult läbi.*

Tol ajal, kui ta pidi veel kasti otsa ronima, et sildile kirjutatud veerima ulatuda, oli ta arvanud, et mälumist oli mõeldud otse sõnu, ja endalt vastikustundega küsinud, miks Mo just mingi raamatuurüvetaja mõtteavalduse oma uksele oli riputanud.

Nüüd ta teadis, mida silmas peeti, aga praegu, sellel ööl, nood kirjapandud sõnad teda ei huvitanud. Ta tahtis mõista väljaõeldud sõnu, neid sosinal lausunud, vaikseid, vaevu kuuldavaid sõnu, mida mehed suletud ukse taga vahetasid.

„Ära teda alahinda!” kuulis ta Tolmusõrme ütlemas. Tema häälel kostis Mo omast hoopis erinevalt. Kellegi häälel ei kõlanud nõnda nagu Meggie isal. Mo oskas selle abil tühjust piltidega täita.

„Ta teeks mida iganes, et seda kätte saada!” See oli jälle Tolmusõrm. „Ja usu mind, mida iganes tähendab mida iganes.”

„Ma ei anna seda talle eluilmaski.” See oli Mo häälel.

„Aga ta saab selle nii või teisiti! Ma ütlen sulle veel kord: nad on sul jälil.”

„See poleks esimene kord. Siiani suutsin nad alati maha raputada.”

„Tõsi või? Aga kaua see sinu arust veel õnnestub? Ja su tütar? Ega sa ometi väida, et talle meeldib alailma ühest paigast teise kolida? Ma tean, mida räägin, usu mind.”

Ukse taga jäi nii vaikseks, et Meggie sõandas vaevalt hingata, peljates, et mehed võivad seda kuulda.

Siis hakkas ta isa uuesti rääkima, kõheldes, nagu tõrguks keel sõnu vormimast. „Ja mida... pean ma sinu arust tegema?”

„Tule minuga kaasa. Ma viin su nende juurde!” Kostis lusika kõlksatus vastu portselantassi. Kui valjuks muudab vaikus nõrgimadki helid! „Sa tead, et Capricorn hindab su annet kõrgelt, tal oleks kindlasti hea meel, kui sa selle vabatahtlikult tema käsutusse annaksid! Too uus, kelle ta sinu asemele muretses, on kohutav käpard.”

Capricorn. Veel teinegi kummaline nimi. Tolmusõrm oli selle välja pahvatanud, nagu võiks kõla keelt kõrvetada. Meggie liigutas külmetavaid varbaid. Külme oli talle juba ninani hiilinud ja ta ei saanud meeste jutust kuigi palju aru, kuid püüdis siiski viimast kui sõna meelde jätta.

Töötoas oli taas vaikseks jäänud.

„Ma ei tea...” ütles viimaks Mo. Ta hääl kõlas nii väsinult, et Meggie süda tõmbus kokku. „Ma pean järele mõtlema. Mis sa arvad, millal ta mehed siia jõuavad?”

„Varsti!”

See sõna kopsatas vaikusesse nagu kivi.

„Varsti,” kordas Mo. „Olgu. Homseks otsustan ära. Kas sul on, kus magada?”

„Oh, selle leiab alati,” vastas Tolmusõrm. „Ma saan nüüd juba üsna hästi hakkama, ehkki kõik käib minu jaoks ikka veel

liiga kähku.” Tema naer polnud lõbus. „Aga ma tahaksin meeleldi kuulda, kuidas sa otsustad. Kas sulle sobib, kui ma homme uuesti läbi astun? Lõuna paiku?”

„Muidugi. Lähen Meggie’le poole kaheks kooli vastu. Tule pärast seda.”

Meggie kuulis, kuidas tool eemale lükati. Kähku lipsas ta oma tupp tagasi. Kui töötoa uks avanes, tõmbas ta parasjagu enda järel ust kinni. Siis lamas ta voodis, tekk lõuani tõmmatud, ja kuulas pealt, kuidas isa Tolmusõrmega hüvasti jättis. „Noh, veel kord aitäh hoiatamast!” kuulis Meggie teda ütlevat. Seejärel Tolmusõrme sammud eemaldusid, kuid pikkamööda, nagu viivitaks ta lahkumisega, nagu poleks ta veel öelnud kõike, mida oli tahtnud öelda.

Aga viimaks oli ta läinud ja ainult vihm kõbistas ikka veel märgade sõrmedega vastu Meggie akent.

Kui Mo tema toa ukse avas, sulges Meggie kähku silmad ja üritas nõnda aeglaselt hingata, nagu seda tehakse sügavaimas, süütuimas unes.

Aga Mo polnud rumal. Mõnikord oli ta lausa hirmuäratavalt nutikas. „Meggie, pista korraks jalg voodist välja,” ütles ta.

Vastumeelselt pistis Meggie ikka veel külmad varbad teki alt välja – otse Mo sooja pihku.

„No seda ma arvasin,” ütles isa. „Sa luurasid. Kas sa ei võiks vähemalt korra teha nii, nagu ma sulle ütlen?” Ohates lükkas ta Meggie jala tagasi mõnusa sooja teki alla. Siis istus ta tütre juurde voodiservale, tõmbas kätega üle oma väsinud näo ja vaatas aknast välja. Tema juuksed olid tumedad nagu muti karv. Meggie oli blondid juuksed pärinud emalt, kellest tal polnud muud mälestust kui paar luitunud fotot. „Ole õnnelik, et sa oled rohkem tema kui minu moodi,” ütles Mo alati. „Minu pea ei näeks tütarlapse õlgadel sugugi hea välja.” Aga Meggie oleks meeleldi pigem Mo’ga sarnanenud. Maailmas polnud ühtegi talle armsamat nägu.

„Ma ei saanud teie jutust niikuinii midagi aru,“ pomises ta.
„Väga hea.”

Mo põrnitses aknast välja, nagu seisaks Tolmusõrm ikka veel õues. Siis ta tõusis ja läks ukse juurde. „Katsu veel natuke magada,“ ütles ta.

Aga Meggie ei tahtnud magada. „Tolmusõrm! Mis nimi see säärane üldse on?” pahvatas ta. „Ja miks ta sind Võlukeeleks kutsub?”

Mo ei vastanud.

„Ja siis see, kes sind otsib... ma kuulsin, kui Tolmusõrm seda ütles... Capricorn. Kes see veel on?”

„Mitte keegi niisugune, kellega sa peaksid tutvust tegema.” Isa ei pööranud end tema poole. „Mulle jäi mulje, et sa ei saanud midagi aru? Homseni, Meggie.”

Seekord jättis ta ukse lahti. Vahekojast langes valgus Meggie voodile ning segunes aknast sisse imbuva ööpimedusega. Meggie lebas voodis ja ootas, et pimedus viimaks kaoks ja viiks kaasa õnnetuse eelaimuse.

Alles palju hiljem mõistis ta, et õnnetus ei sündinud sellel ööl. See oli lihtsalt tagasi hiilinud.

